

«ідуть» підлітки з неблагополучних сімей, а також виявлення і ліквідація малих груп подібного типу; - вживання передбачених законом заходів до батьків, що ведуть антигромадський спосіб життя і не забезпечують належного виховання дітей. Основне навантаження у вирішенні таких завдань повинно лягти на органи місцевого самоврядування, громадські об'єднання та відділи внутрішніх справ; - проведення роботи із сім'ями, в яких панує насильство та жорстокість, з метою попередження випадків статевого розбещення; - проводити ранню діагностику і своєчасне лікування психічних розладів, виявлення і медико-педагогічна корекція перекручування психосексуального розвитку на найбільш ранніх етапах розвитку людини для профілактики аномальної сексуальної поведінки; - формувати у статевому вихованні чутливе ставлення до виявів інтимної близькості, виключаючи можливість присутності при цьому сторонніх. Не менш важливе завдання – виховання почуття стриманості, уміння володіти своїми емоціями й бажаннями у відносинах між статтями, людина з юнацтва повинна зрозуміти необхідність стримувати почуттєві пориви і не давати їм панувати над своєю свідомістю; - перевірки позашкільних навчальних закладів та підліткових клубів за місцем проживання незалежно від форми власності, аналізувати стан та ефективність їх роботи, в разі потреби внести пропозиції до органів місцевої виконавчої влади щодо відновлення роботи тих із них, які були закриті або використовуються не за призначенням.

ЗАХОДИ ВІКТИМОЛОГІЧНОЇ ПРОФІЛАКТИКИ ЗЛОЧИНІВ ЩОДО ЖІНОК

Шевчук І.В., слухач магістратури ННІПФПСКМ НАВС

Віктиміність жінок — це потенційна чи реалізована в конкретній життєвій ситуації підвищена здатність жінки за певних обставин стати жертвою злочинного посягання, що обумовлена її статевими особливостями, а також комплексом інших природжених або набутих соціальних, психологічних і фізичних якостей особистості та особливостей поведінки.

Сьогодні жінки стають жертвами кожного третього злочинного посягання. тоді як ними вчиняється лише кожен восьмий злочин. При цьому жінки стають жертвами кожної другої крадіжки, кожного третього грабежу, кожного третього-четвертого розбою, кожного четвертого умисного вбивства, кожного п'ятого-шостого умисного тяжкого тілесного ушкодження, а під час вчинення таких злочинів, як зґвалтування та торгівля людьми. частка жінок є майже абсолютною. Порівняно з показниками 2006 р., то в 2010 р. на 89,9 % збільшилась кількість жінок, потерпілих від торгівлі людьми, на 14,2 % потерпілих

від грабежів. За результатами статистичного дослідження, кількість зареєстрованих злочинів і осіб, які офіційно визнані потерпілими, далеко не відповідає реальній кількості жертв злочинних посягань. За період з 2009-2010 рр. до правоохоронних органів, за статистичними даними звернулося лише 38,3 %, які стали жертвами злочинних посягань.

На підвищення рівня віктимності жінок, найбільш суттєво впливають фактори, що мають місце, передусім, у економічній, соціальній, політичній, ідеологічній та інших сферах життєдіяльності суспільства, зокрема: а) зниження рівня життя населення; б) зростання рівня безробіття; в) систематичні порушення в сфері трудових відносин; г) нерівноправне становище жінок у суспільстві; д) ускладнення сімейно-побутових стосунків; е) зростання кількості неблагополучних родин; є) недоліки профілактичної роботи працівників ОВС.

Також достатньо високий вплив на рівень віктимності мають такі фактори: а) анатомо-фізіологічні особливостями жіночого організму (особливості будови тіла, кісток, м'язової, серцево-судинної, дихальної систем тощо); б) особливостями психічних процесів жінки (особливості чуттєвої, волевої, емоційної та підсвідомої сфери); в) вікові особливості та стан здоров'я жінки; г) материнські функції; д) виконання певних соціальних функцій чи ролей; є) неналежними умовами соціалізації та соціальної адаптації жінки (аморальний та паразитичний спосіб життя, алкоголізм, наркоманія, токсикоманія, проституція, захопленість азартними іграми тощо); є) специфікою поведінки жінок-жертв злочинів.

Проаналізувавши кримінальні провадження у яких жінка стала жертвою злочину, можна виділити чотири типи можливої віктимної поведінки жінки, що призвела до вчинення злочину: 1) поведінка-поштовх, що характеризується провокацією до вчинення насильницького злочину (37,5 %); 2) безвідповідально-байдужа поведінка, що створює об'єктивну можливість вчинення злочину (34,4 %); 3) позитивна, соціально-схвальна поведінка, що викликає в злочинця намір вчинити насильство (6,3 %); 4) нейтральна поведінка, що характеризується відсутністю будь-якої провокації з боку жінки та не впливає на вибір злочинцем варіанту поведінки (21,9 %).

З метою формування в Україні дієвої віктимологічної політики, спрямованої на зниження рівня віктимізації жінок у суспільстві, а також удосконалення методів і форм кримінологічної та віктимологічної профілактики злочинів, учинених щодо жінок, доцільним буде прийняття комплексної Програми профілактики віктимної поведінки жінок. При цьому з урахуванням віктимогенної детермінації більшої частини злочинних посягань, учинених щодо жінок, ця Програма повинна включати такі напрями: 1) забезпечення гендерної рівності жінок; покращення їх становища на ринку праці;

сприяння стабільному та перспективному професійному зростанню та соціальній активності жінок; зменшення рівня жіночого безробіття; подолання майнового розшарування між жінками та чоловіками; надання соціального захисту та соціальної допомоги жінкам; 2) усунення найбільш негативних соціальних факторів (алкоголізму, наркоманії тощо) та покращення якості профілактичної роботи в маргінальному середовищі; 3) профілактика найбільш поширених злочинів, що вчиняються щодо жінок: зґвалтувань, розбещення неповнолітніх, примушування до вступу в статевий зв'язок, проституції, торгівлі людьми тощо; 4) оздоровлення сімейного мікросередовища; зменшення рівня сімейно-побутового насильства; недопущення дитячої бездоглядності та безпритульності; скорочення кількості розлучень; покращення благополуччя в родинах; 5) приведення у відповідність із сучасними вимогами чинних нормативно-правових актів, що регулюють окремі аспекти профілактики сімейно-побутового насильства.

ВІКТИМОЛОГІЧНА ПРОФІЛАКТИКА ЗЛОЧИНІВ, ЩО ВЧИНЯЮТЬСЯ ПРАЦІВНИКАМИ ОРГАНІВ ВНУТРІШНІХ СПРАВ

Гончаренко. М.О., слухач магістратури НАВС

Останніми роками в межах протидії злочинності вченими-кримінологами дедалі більше уваги приділяється віктимологічному аспекту запобіжної діяльності. Разом із тим, віктимологічна профілактика як один із напрямів запобігання злочинності ще не посіла в нашому суспільстві належного місця. Повністю поділяючи позицію Д. В. Ривмана, зазначимо, що задля підвищення ефективності профілактики необхідно максимально використовувати усі можливості (у тому числі й віктимологічні), а не лише ті, що пов'язані з особою, від якої можна очікувати вчинення злочину. У той же час науковий пошук ефективних заходів запобігання злочинності в органах внутрішніх справ (далі - ОВС) здійснюється здебільшого лише в одному напрямі, тобто заходи впливу розробляються та реалізуються стосовно злочинців чи потерпілих. Що ж до жертви злочину, то частіше за все вона залишається поза увагою фахівців, які займаються питанням профілактики злочинів, що є певною прогалиною у системі протидії злочинності. Проблемі віктимологічної профілактики злочинності серед працівників ОВС України майже не приділяється уваги, а отже, цілий напрямок запобігання злочинності в ОВС залишається поза увагою суб'єктів профілактики, що робить окреслене питання надзвичайно актуальним.

Віктимологічна профілактика як один із напрямків кримінологічної профілактики передбачає специфічну діяльність соціальних інститутів,